

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2020. gada 9. jūlijā*

Apelācija – Kopējā ārpolitika un drošības politika – Ierobežojoši pasākumi pret Sīriju – Pasākumi, kas vērsti pret ietekmīgiem darījumu cilvēkiem, kas veic uzņēmējdarbību Sīrijā – To personu saraksts, kam piemērojama līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana – Prasītāja uzvārda iekļaušana – Prasība atcelt tiesību aktu un prasība atlīdzināt zaudējumus

Lietā C-241/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2019. gada 18. martā iesniedza

George Haswani, ar dzīvesvietu Jabrūdā [*Yabroud*] (Sīrija), ko pārstāv *G. Karouni*, advokāts,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

pārējās lietas dalībnieces:

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *S. Kyriakopoulou* un *V. Piessevaux*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Eiropas Komisija, ko sākotnēji pārstāvēja *A. Bouquet* un *L. Baumgart*, kā arī *A. Tizzano*, vēlāk – *A. Bouquet* un *L. Baumgart*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja *L. S. Rosi* [*L. S. Rossi*], tiesneši *J. Malenovskis* [*J. Malenovský*] un *F. Biltšens* [*F. Biltgen*] (referents),

ģenerālvokāts: *E. Tančevs* [*E. Tanchev*],

sekretārs: *A. Kalots Eskobars* [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

- 1 Apelācijas sūdzībā *George Haswani* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 16. janvāra spriedumu *Haswani/Padome* (T-477/17, nav publicēts, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2019:7), ar kuru tā noraidīja, pirmkārt, prasību, kas ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar ko tiek lūgts atcelt Padomes Lēmumu (KĀDP) 2016/850 (2016. gada 27. maijs), ar ko groza Lēmumu 2013/255/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret Siriju (OV 2016, L 141, 125. lpp.), Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2016/840 (2016. gada 27. maijs), ar ko īsteno Regulu (ES) Nr. 36/2012 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2016, L 141, 30. lpp.), Padomes Lēmumu (KĀDP) 2017/917 (2017. gada 29. maijs), ar ko groza Lēmumu 2013/255/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret Siriju (OV 2017, L 139, 62. lpp.), Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2017/907 (2017. gada 29. maijs), ar ko īsteno Regulu (ES) Nr. 36/2012 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2017, L 139, 15. lpp.), Padomes Īstenošanas lēmumu (KĀDP) 2017/1245 (2017. gada 10. jūlijs), ar ko īsteno Lēmumu 2013/255/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret Siriju (OV 2017, L 178, 13. lpp.), Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2017/1241 (2017. gada 10. jūlijs), ar ko īsteno Regulu (ES) Nr. 36/2012 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2017, L 178, 1. lpp.), Padomes Lēmumu (KĀDP) 2018/778 (2018. gada 28. maijs), ar ko groza Lēmumu 2013/255/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret Siriju (OV 2018, L 131, 16. lpp.), un Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2018/774 (2018. gada 28. maijs), ar ko īsteno Regulu (ES) Nr. 36/2012 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2018, L 131, 1. lpp.), ciktāl šie akti attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, un, otrkārt, prasību, kas ir pamatota ar LESD 268. pantu un ar ko tiek lūgts atlīdzināt kaitējumu, kas viņam esot nodarīts ar Lēmumu 2017/917 un Īstenošanas regulu 2017/907.

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Padomes Lēmuma 2013/255/KĀDP (2013. gada 31. maijs) par ierobežojošiem pasākumiem pret Siriju (OV 2013, L 147, 14. lpp.) 27. pantā bija paredzēts:

“1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai liegtu I pielikumā uzskaitītajām personām, kas atbildīgas par vardarbīgām represijām pret Sīrijas civiliedzīvotājiem, personām, kas gūst labumu no režīma vai atbalsta to, un ar tām saistītām personām ieceļot to teritorijā vai to šķērsot.

[..]”

- 3 Lēmuma 2013/255 28. panta formulējums bija šāds:

“1. Tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir I un II pielikumā uzskaitīto par vardarbīgām represijām pret Sīrijas civiliedzīvotājiem atbildīgo personu, personu un vienību, kuras gūst labumu no režīma vai atbalsta to, un ar tām saistīto personu un vienību īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

[..]”

- 4 Lēmums 2013/255 tika grozīts ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2015/1836 (2015. gada 12. oktobris) (OV 2015, L 266, 75. lpp., un labojums, OV 2016, L 336, 42. lpp., turpmāk tekstā – “Lēmums 2013/255 redakcijā ar grozījumiem”).

5 Lēmuma 2015/1836 preambulas 2., 5. un 6. apsvērumā ir noteikts:

“(2) [...] Padome ir turpinājusi stingri nosodīt Sīrijas režīma īstenotās vardarbīgās represijas pret civiliedzīvotājiem Sīrijā. Padome atkārtoti ir paudusi nopietnas bažas par stāvokli Sīrijā, kas arvien pasliktinās, un jo īpaši par plašajiem un sistemātiskajiem cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem.

[..]

(5) Padome atzīmē, ka Sīrijas režīms turpina īstenot represīvu politiku, un, ņemot vērā esošās situācijas nopietnību, Padome uzskata, ka ieviestie ierobežojošie pasākumi ir jāuztur spēkā un ir jānodrošina to efektivitāte, tos izvēršot vēl vairāk un vienlaikus tajos saglabājot mērķtiecīgo un diferencēto pieeju, kā arī paturot prātā humanitāros apstākļus, kādos atrodas Sīrijas iedzīvotāji. Padome uzskata, ka dažas personu un vienību kategorijas, ņemot vērā īpašo Sīrijā dominējošo situāciju, ir īpaši svarīgas minēto ierobežojošo pasākumu efektivitātei.

(6) Padome ir izvērtējusi, ka Sīrijas režīma īstenotās stingrās ekonomikas kontroles dēļ centrālās tādu vadošo uzņēmēju aprindas, kas darbojas Sīrijā, savu statusu spēj saglabāt vienīgi cieši sadarbojoties ar režīmu un saņemot tā atbalstu, kā arī to ietekmējot. Padome uzskata, ka tai būtu jāparedz ierobežojošie pasākumi – noteikt iecelšanas ierobežojumus un visu to līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanu, kas ir minēto vadošo uzņēmēju, kuri darbojas Sīrijā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē un kurus Padome ir apzinājusi un iekļāvusi I pielikumā sniegtajā sarakstā, lai tiem neļautu sniegt materiālu vai finansiālu atbalstu režīmam un lai, izmantojot viņu ietekmi, palielinātu spiedienu uz pašu režīmu, liekot tam manīt represiju politiku.”

6 Lēmuma 2013/255 redakcijā ar grozījumiem 27. panta 1. un 4. punktā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai liegtu I pielikumā uzskaitītajām personām, kas atbildīgas par vardarbīgām represijām pret Sīrijas civiliedzīvotājiem, personām, kas gūst labumu no režīma vai atbalsta to, un ar tām saistītām personām iecelot to teritorijā vai to šķērsot.

2. Saskaņā ar Padomes veiktajiem novērtējumiem un konstatējumiem saistībā ar stāvokli Sīrijā, kā izklāstīts 5. līdz 11. apsvērumā, arī dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai to teritorijā liegtu iecelot vai liegtu teritoriju šķērsot tranzītā:

a) vadošajiem uzņēmējiem, kas darbojas Sīrijā;

b) *Assad* un *Makhlouf* ģimeņu locekļiem;

c) Sīrijas valdības ministriem, kas bijuši pie varas pēc 2011. gada maija;

d) Sīrijas Bruņoto spēku locekļiem, kam pēc 2011. gada maija dienestā ir bijusi pulkveža pakāpe un līdzvērtīga vai augstāka pakāpe;

e) Sīrijas drošības un izlūkošanas dienestu locekļiem, kas bijuši amatā pēc 2011. gada maija;

f) ar režīmu saistītu paramilitāru grupējumu locekļiem; vai

g) personām, kas darbojas ķīmisko ieroču izplatīšanas jomā,

[..].

3. Personas, kas pieder pie vienas no 2. punktā minētajām kategorijām, neiekļauj vai nepatur I pielikumā sniegtajā personu un vienību sarakstā, ja ir pietiekama informācija, ka tās nav vai vairs nav saistītas ar režīmu vai to vairs neietekmē vai ja tās nerada reālu apiešanas risku.

4. Visus lēmumus iekļaut sarakstā pieņem individuāli attiecībā uz katru atsevišķu gadījumu, ņemot vērā pasākuma samērīgumu.”

7 Šī lēmuma 28. panta 1.–4. punktā ir noteikts:

“1. Tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir I un II pielikumā uzskaitīti par vardarbīgām represijām pret Sīrijas civiliedzīvotājiem atbildīgo personu, personu un vienību, kuras gūst labumu no režīma vai atbalsta to, un ar tām saistīto personu un vienību īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

2. Saskaņā ar Padomes veiktajiem novērtējumiem un konstatējumiem saistībā ar stāvokli Sīrijā, kā izklāstīts 5. līdz 11. apsvērumā, tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir [..]:

- a) vadošo uzņēmēju, kuri darbojas Sīrijā;
- b) *Assad* un *Makhlouf* ģimeņu locekļu;
- c) Sīrijas valdības ministru, kas bijuši pie varas pēc 2011. gada maija;
- d) Sīrijas Bruņoto spēku locekļu, kam ir “pulkveža” pakāpe un līdzvērtīga vai augstāka pakāpe, kas bijuši dienestā pēc 2011. gada maija;
- e) Sīrijas drošības un izlūkošanas dienestu locekļu, kas bijuši dienestā pēc 2011. gada maija;
- f) režīmam pakļautu paramilitāru grupējumu locekļu; vai
- g) tādu vienību, daļu, aģentūru, struktūru vai iestāžu locekļu, kas darbojas ķīmisko ieroču izplatīšanas jomā,

[..]

[..] īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

3. Personas, vienības vai struktūras, kas pieder pie vienas no 2. punktā minētajām kategorijām, neiekļauj vai nesaglabā I pielikumā sniegtajā personu un vienību sarakstā, ja ir pietiekama informācija, ka tās nav vai vairs nav saistītas ar režīmu vai to vairs neietekmē, vai nerada reālu apiešanas risku.

4. Visus lēmumus iekļaut sarakstā pieņem individuāli attiecībā uz katru atsevišķu gadījumu, ņemot vērā pasākuma samērīgumu.”

Tiesvedības priekšvēsture

- 8 Tiesvedības priekšvēsture ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–30. punktā. Šīs tiesvedības mērķiem tā var tikt apkopota šādi.
- 9 Apelācijas sūdzības iesniedzējs ir sīriešu uzņēmējs.

- 10 Stingri nosodot miermīlīgu protestu vardarbīgo apspiešanu, kas notikusi vairākās vietās Sīrijā, un aicinot Sīrijas iestādes atturēties no spēka pielietošanas, Eiropas Savienības Padome 2011. gada 9. maijā pieņēma Lēmumu 2011/273/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret Sīriju (OV 2011, L 121, 11. lpp.).
- 11 Par vardarbīgām represijām pret Sīrijas civiliedzīvotājiem atbildīgās personas, kā arī ar tām saistītās fiziskās un juridiskās personas un vienības ir minētas Lēmuma 2011/273 pielikumā. Saskaņā ar šā lēmuma 5. panta 1. punktu pēc priekšlikuma, kas saņemts no dalībvalsts vai Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos, Padome izstrādā un groza pielikumā iekļauto sarakstu.
- 12 Tā kā daži pret Sīrijas Arābu Republiku noteiktie ierobežojošie pasākumi ietilpst LESD piemērošanas jomā, Padome pieņēma Regulu (ES) Nr. 442/2011 (2011. gada 9. maijs) par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2011, L 121, 1. lpp.). Šī regula būtībā ir identiska Lēmumam 2011/273, taču tajā ir paredzētas iespējas atbrīvot iesaldētos līdzekļus. To personu, vienību un struktūru, kas vai nu ir atzītas par atbildīgām saistībā ar aplūkotajām represijām, vai ir saistītas ar personām, kuras ir atbildīgas par šīm represijām, saraksts, kas ir atrodams minētās regulas II pielikumā, ir identisks Lēmuma 2011/273 pielikumā ietvertajam sarakstam.
- 13 Ar 2011. gada 1. decembra Lēmumu 2011/782/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret Sīriju un ar ko atceļ Lēmumu 2011/273 (OV 2011, L 319, 56. lpp.), Padome, ņemot vērā situācijas nopietnību Sīrijā, uzskatīja, ka ir jāpiemēro papildu ierobežojoši pasākumi. Lēmuma 2011/782 18. pantā ir paredzēti ierobežojumi to personu, kas ir norādītas šā lēmuma I pielikumā, iecelšanai Savienības teritorijā un 19. pantā – tā I un II pielikumā minēto personu un vienību līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana.
- 14 Regula Nr. 442/2011 tika aizstāta ar Padomes Regulu (ES) Nr. 36/2012 (2012. gada 18. janvāris) par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2012, L 16, 1. lpp.).
- 15 Ar Padomes Lēmumu 2012/739/KĀDP (2012. gada 29. novembris) par ierobežojošiem pasākumiem pret Sīriju un ar ko atceļ Lēmumu 2011/782 (OV 2012, L 330, 21. lpp.) attiecīgie ierobežojošie pasākumi tika iekļauti vienā tiesību aktā.
- 16 Lēmums Nr. 2012/739 tika aizstāts ar Lēmumu Nr. 2013/255. Pēdējais minētais lēmums tika pagarināts līdz 2015. gada 1. jūnijam ar Padomes 2014. gada 28. maija Lēmumu 2014/309/(KĀDP), ar kuru groza Lēmumu 2013/255 (OV 2014, L 160, 37. lpp.).
- 17 Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (KĀDP) 2015/383 (2015. gada 6. marts), ar kuru īsteno Lēmumu 2013/255 (OV 2015, L 64, 41. lpp.) Lēmuma 2013/255 I pielikuma A iedaļā par to personu sarakstu, uz kurām attiecas šis lēmums, tabulas 203. rindā tika iekļauts apelācijas sūdzības iesniedzējs, kā arī viņa vārda iekļaušanas šajā sarakstā datums, proti, 2015. gada 7. marts, un šāds pamatojums:

“Ievērojams Sīrijas uzņēmējs, *HESCO Engineering and Construction Company* (liela Sīrijas inženierijas un būvniecības uzņēmuma) līdzīpašnieks. Viņam ir ciešas saiknes ar Sīrijas režīmu.

Kā vidutājs naftas iepirkumos no *ISIL* Sīrijas režīma vajadzībām *George Haswani* nodrošina atbalstu Sīrijas režīmam un gūst labumu no tā.

Viņš gūst labumu no režīma arī no labvēlīgas attieksmes, tostarp no līguma, kas piešķirts viņam kā liela Krievijas naftas uzņēmuma *Stroytransgaz* apakšuzņēmējam.”

- 18 2015. gada 6. martā Padome pieņēma Īstenošanas regulu (ES) 2015/375, ar ko īsteno Regulu Nr. 36/2012 (OV 2015, L 64, 10. lpp.). Apelācijas sūdzības iesniedzēja vārds sarakstā tika ietverts Regulas Nr. 36/2012 II pielikuma A iedaļā ar tādu pašu informāciju un pamatojumu kā Īstenošanas lēmumā 2015/383 norādītie.
- 19 2015. gada 28. maijā ar Lēmumu (KĀDP) 2015/837, ar ko groza Lēmumu 2013/255 (OV 2015, L 132, 82. lpp.), Padome Lēmumu 2013/255 pagarināja līdz 2016. gada 1. jūnijam. Tajā pašā dienā tā pieņēma Īstenošanas regulu (ES) 2015/828, ar kuru īsteno Regulu Nr. 36/2012 (OV 2015, L 132, 3. lpp.).
- 20 2015. gada 12. oktobrī Padome pieņēma Lēmumu 2015/1836, ar ko groza Lēmumu 2013/255. Tajā pašā dienā tā pieņēma Regulu (ES) Nr. 2015/1828, ar ko groza Regulu Nr. 36/2012 (OV 2015, L 266, 1. lpp.).
- 21 2016. gada 27. maijā Padome pieņēma Lēmumu 2016/850. Lēmuma 2013/255 I pielikuma A iedaļas par to personu sarakstu, uz kurām attiecas šis lēmums, tabulas 203. rindā tika saglabāts apelācijas sūdzības iesniedzēja vārds, kā arī viņa vārda iekļaušanas šajā sarakstā datums, proti, 2015. gada 7. marts, un šāds pamatojums:
- “Svarīgs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā un kam ir intereses un/vai kas veic darbības inženierijas, būvniecības, naftas un gāzes nozarēs. Viņam ir intereses un/vai viņam ir būtiska ietekme vairākos uzņēmumos un vienībās Sīrijā, jo īpaši *HESCO Engineering and Construction Company*, kas ir liels inženierijas un būvniecības uzņēmums.
- George Haswani* ir ciešas saiknes ar Sīrijas režīmu. Kā vidutājs naftas iepirkumos no *ISIL* Sīrijas režīma vajadzībām viņš nodrošina atbalstu Sīrijas režīmam un gūst labumu no tā. Viņš gūst labumu no režīma arī no labvēlīgas attieksmes, tostarp no līguma, kas piešķirts viņam kā liela Krievijas naftas uzņēmuma *Sroytransgaz* apakšuzņēmējam.”
- 22 2016. gada 27. maijā Padome pieņēma Īstenošanas regulu 2016/840. Apelācijas sūdzības iesniedzēja vārds sarakstā, kas ietverts Regulas Nr. 36/2012 II pielikuma A iedaļā, tika saglabāts ar tādu pašu informāciju un pamatojumu kā Lēmumā 2016/850 norādītie.
- 23 Ar 2016. gada 30. maija vēstuli, kas adresēta apelācijas sūdzības iesniedzēja pārstāvim, Padome apelācijas sūdzības iesniedzējam nosūtīja Lēmuma 2016/850 un Īstenošanas regulas 2016/840 kopiju.
- 24 Pēc apelācijas sūdzības iesniedzēja celtās prasības Vispārējā tiesa ar 2017. gada 22. marta spriedumu *Haswani/Padome* (T-231/15, nav publicēts, EU:T:2017:200) atcēla Īstenošanas lēmumu 2015/383, Īstenošanas regulu 2015/375, Lēmumu 2015/837, kā arī Īstenošanas lēmumu 2015/828, ciktāl šie tiesību akti attiecās uz apelācijas sūdzības iesniedzēju. Attiecībā uz prasības daļu, kas bija vērsta pret Lēmumu 2016/850 un Īstenošanas regulu 2016/840, Vispārējā tiesa to noraidīja kā nepieņemamu ar pamatojumu, ka procesuālais raksts, kurā bija ietverts lūgums par prasības pieteikuma grozīšanu, neatbilst Vispārējās tiesas Reglamenta 86. panta 4. punkta prasībām. Izskatot apelācijas sūdzību, Tiesa noraidīja Vispārējās tiesas argumentāciju par nosacījumiem, kādiem jāatbilst procesuālajam rakstam par pieteikumā par lietas ierosināšanu pamatu izklāstīto pamatu un argumentu grozīšanu, un ar 2019. gada 24. janvāra spriedumu *Haswani/Padome* (C-313/17 P, EU:C:2019:57) atcēla Vispārējās tiesas spriedumu attiecībā uz šo jautājumu. Pēc tam, kad lieta tika nodota atpakaļ Vispārējai tiesai, tā ar 2019. gada 11. septembra rīkojumu *Haswani/Padome* (T-231/15 RENV, nav publicēts, EU:T:2019:589) noraidīja prasības daļu attiecībā uz Lēmumu 2016/850 un Īstenošanas regulu 2016/840 kā daļēji acīmredzami nepieņemamu un daļēji acīmredzami nepamatotu.
- 25 2017. gada 29. maijā ar Lēmumu 2017/917 Padome Lēmumu 2013/255 pagarināja līdz 2018. gada 1. jūnijam. 2017. gada 29. maijā tā pieņēma Īstenošanas regulu Nr. 2017/907.

- 26 Ar 2017. gada 19. jūnija vēstuli, kas adresēta apelācijas sūdzības iesniedzēja pārstāvim, Padome apelācijas sūdzības iesniedzēju informēja par savu nodomu grozīt pamatojumu viņa vārda iekļaušanai Lēmuma 2013/255 I pielikuma A iedaļā un Regulas Nr. 36/2012 II pielikuma A iedaļā ietvertajos sarakstos pēc tam, kad tā bija pārskatījusi šo iekļaušanu. Padome apelācijas sūdzības iesniedzējam noteica termiņu iespējamo apsvērumu izteikšanai.
- 27 Ar 2017. gada 29. jūnija vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēja pārstāvis iebilda pret viņa vārda iekļaušanu minētajos sarakstos.
- 28 2017. gada 10. jūlijā Padome pieņēma Īstenošanas lēmumu Nr. 2017/1245. Lēmuma 2013/255 I pielikuma A iedaļas par to personu sarakstu, uz kurām attiecas šis lēmums, tabulas 203. rindā tika saglabāts apelācijas sūdzības iesniedzēja vārds, kā arī viņa vārda iekļaušanas šajā sarakstā datums, proti, 2015. gada 7. marts, un šāds pamatojums:
- “Svarīgs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā un kam ir intereses un/vai kas veic darbības inženierijas, būvniecības, naftas un gāzes nozarēs. Viņam ir intereses un/vai viņam ir būtiska ietekme vairākos uzņēmumos un vienībās Sīrijā, jo īpaši *HESCO Engineering and Construction Company*, kas ir liels inženierijas un būvniecības uzņēmums.”
- 29 2017. gada 10. jūlijā Padome pieņēma Īstenošanas regulu 2017/1241. Apelācijas sūdzības iesniedzēja vārds sarakstā, kas ietverts Regulas Nr. 36/2012 II pielikuma A iedaļā, tika saglabāts ar tādu pašu informāciju un pamatojumu kā Īstenošanas lēmumā 2017/1245 norādītie.
- 30 Ar 2017. gada 11. jūlija vēstuli, kas adresēta apelācijas sūdzības iesniedzēja pārstāvim, Padome atbildēja uz viņa 2017. gada 29. jūnija vēstuli un apelācijas sūdzības iesniedzējam nosūtīja Īstenošanas lēmuma 2017/1245 un Īstenošanas regulas 2017/1241 kopiju.
- 31 2018. gada 28. maijā ar Lēmumu 2018/778 Padome Lēmumu 2013/255 pagarināja līdz 2019. gada 1. jūnijam. Turklāt tika grozīta dažāda Lēmuma 2013/255 I pielikumā ietvertā informācija attiecībā uz citām personām, bet ne prasītāju. Saskaņā ar Lēmuma 2018/778 3. pantu šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- 32 2018. gada 28. maijā Padome pieņēma Īstenošanas regulu 2018/774. Saskaņā ar īstenošanas regulas 1. pantu Regulas Nr. 36/2012 II pielikums tika grozīts, ņemot vērā grozījumus, kas ar Lēmumu 2018/778 izdarīti Lēmuma 2013/255 I pielikumā. Saskaņā ar īstenošanas regulas 2. pantu tā stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 33 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 31. jūlijā, apelācijas sūdzības iesniedzējs cēla prasību, pirmkārt, atcelt Lēmumu 2016/850, Īstenošanas regulu 2016/840, Lēmumu 2017/917, Īstenošanas regulu 2017/907, Īstenošanas lēmumu 2017/1245 un Īstenošanas regulu 2017/1241, kā arī, otrkārt, atlīdzināt kaitējumu, kas esot nodarīts ar Lēmumu 2017/917 un Īstenošanas regulu 2017/907.
- 34 2017. gada 15. novembrī Padome Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza iebildumu rakstu.
- 35 Ar 2018. gada 11. janvāra lēmumu Eiropas Komisijai tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam, un 2018. gada 23. februārī tā iesniedza savu iestāšanās rakstu.
- 36 Ar procesuālo rakstu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 6. jūlijā, apelācijas sūdzības iesniedzējs grozīja savus prasījumus, lai panāktu Lēmuma 2018/778 un Īstenošanas regulas 2018/774 atcelšanu.

- 37 Prasības pamatošanai apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirzīja trīs pamatus, kas attiecas: pirmais – uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, otrais – uz samērīguma principa pārkāpumu un trešais – uz kļūdu vērtējumā.
- 38 Pārsūdzētā sprieduma 47. punktā Vispārējā tiesa prasības pieteikumu noraidīja kā nepieņemamu attiecībā uz prasījumu atcelt Lēmumu 2016/850 un Īstenošanas regulu 2016/840.
- 39 Attiecībā uz lietas būtību Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 51. un 53. punktā izanalizējusi jautājumu par grozījumiem, kas ierobežojošo pasākumu piemērošanas kritērijos izdarīti ar Lēmumu 2015/1836, minētā sprieduma 64. punktā attiecībā uz pamatu par pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi nosprieda, ka Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – gan 27., gan 28. panta 2. punktā noteiktie kritēriji ir objektīvi, autonomi un pietiekami kritēriji, kas ļauj piemērot attiecīgos ierobežojošos pasākumus personām bez nepieciešamības pierādīt atbalstu, ko šīs personas sniedz pastāvošajam režīmam, vai labumu, ko tās gūst no šī režīma īstenotās politikas.
- 40 Kas attiecas uz samērīguma principa neievērošanu, Vispārējā tiesa atgādināja piemērojamo judikatūru un it īpaši attiecībā uz ierobežojošo pasākumu, kas paredzēti pret apelācijas sūdzības iesniedzēju, nepieciešamību pārsūdzētā sprieduma 76. punktā nosprieda, ka alternatīvi un mazāk apgrūtinoši pasākumi neļauj tikpat efektīvi sasniegt izvirzīto mērķi.
- 41 Noraidījusi arī trešo pamatu par kļūdu vērtējumā un tādējādi – atcelšanas prasību kopumā, Vispārējā tiesa no tā secināja, ka prasība par zaudējumu atlīdzību ir noraidāma, jo neviens no argumentiem, kas bija izvirzīti, lai pierādītu aktu, kuru atcelšana tika prasīta, prettiesiskumu, nebija bijis sekmīgs.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesai

- 42 Apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz Tiesu:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - likt svītrot viņa vārdu no sarakstiem, kas ietverti Lēmuma 2013/255 I pielikuma A iedaļā un Regulas Nr. 36/2012 II pielikuma A iedaļā;
 - atcelt Lēmumu 2015/1836 un Regulu 2015/1828;
 - piespriest Padomei samaksāt summu 100 000 EUR apmērā kā atlīdzību par nodarīto morālo kaitējumu, un
 - piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 43 Padomes prasījumi Tiesai ir šādi:
- apelācijas sūdzību noraidīt un
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 44 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:
- apelācijas sūdzību noraidīt un
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

45 Apelācijas sūdzības atbalstam apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirza trīs pamatus attiecīgi par pierādīšanas pienākuma pāreju un nevainīguma prezumpcijas principa pārkāpumu, pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, kā arī samērīguma principa pārkāpumu.

Par pieņemamību

46 Iesākumā Komisija apgalvo, ka pamati ir nepieņemami, ciktāl tie ir balstīti uz tiem pašiem argumentiem, kuri tika izvirzīti prasībā Vispārējā tiesā, un ciktāl tajos nav skaidri norādīts, kāpēc pārsūdzētais spriedums ir kļūdainš.

47 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 256. pantu un Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu apelācijas sūdzības var iesniegt tikai par tiesību jautājumiem un tām ir jāpamatojas uz to, ka Vispārējai tiesai nav bijusi kompetence, Vispārējā tiesā ir pieļauti procesuāli pārkāpumi, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas iesniedzēja intereses, vai arī Vispārējā tiesa ir pārkāpusi Savienības tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 26. jūnijs, Polija/Komisija, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 23. punkts, un 2015. gada 29. oktobris, Komisija/ANKO, C-78/14 P, EU:C:2015:732, 21. punkts).

48 Turklāt no LESD 256. panta un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 169. panta 2. punkta izriet, ka apelācijas sūdzībā precīzi ir jānorāda tās sprieduma vai rīkojuma apstrīdētās daļas, kuru atcelšana tiek lūgta, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti šī lūguma pamatojumam (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 26. jūnijs, Polija/Komisija, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 25. punkts, kā arī 2014. gada 19. jūnijs, *Commune de Millau* un *SEMEA*/Komisija, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, 47. punkts).

49 Tādējādi apelācijas sūdzība, kas tikai burtiski atkārto vai atreferē pamatus un argumentus, kuri iepriekš iesniegti Vispārējā tiesā, tostarp tādus, kas pamatoti ar faktiem, kurus minētā tiesa skaidri noraidījusi, neatbilst prasībām par pamatojuma sniegšanu, kas izriet no šiem noteikumiem. Šāda apelācija patiesībā ir prasība, kas vērsta uz to, lai vienkārši panāktu Vispārējai tiesai iesniegtā prasības pieteikuma pārskatīšanu, un tas nav Tiesas kompetencē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 26. jūnijs, Polija/Komisija, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 26. punkts, kā arī 2014. gada 19. jūnijs, *Commune de Millau* un *SEMEA*/Komisija, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, 48. punkts).

50 Tomēr, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd Vispārējās tiesas veikto Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu, pirmajā instancē izskatītos tiesību jautājumus var vēlreiz apspriest apelācijas kārtībā. Ja apelācijas sūdzības iesniedzējs nevarētu pamatot savu apelācijas sūdzību ar Vispārējā tiesā jau izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, zustu daļa no apelācijas tiesvedības jēgas (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 26. jūnijs, Polija/Komisija, C-335/09 P, EU:C:2012:385, 27. punkts).

51 Šajā lietā apelācijas sūdzība būtībā ir vērsta uz to, lai apšaubītu Vispārējās tiesas nostāju vairākos tiesību jautājumos, kas tai tika iesniegti izskatīšanai pirmajā instancē un kuri attiecas it īpaši uz pienākumu norādīt pamatojumu, kas iestādēm uzlikts ar LESD 296. pantu, vai samērīguma principa piemērošanu. Turklāt, ciktāl minētajā apelācijas sūdzībā ir ietvertas precīzas norādes uz kritizētajiem pārsūdzētajiem sprieduma punktiem, kā arī pamati un argumenti, uz kuriem tā balstīta, to nevar noraidīt kopumā kā nepieņemamu.

52 Tādējādi katra pamata analīzes ietvaros dažādo apelācijas sūdzības pamatu pamatojumam izvirzīto konkrēto argumentu pieņemamība ir jāpārbauda, ņemot vērā šā sprieduma 47.–50. punktā minētos kritērijus.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 53 Pirmais pamats ir par tiesību kļūdu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, interpretējot Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. un 28. pantu, par pierādīšanas pienākuma pāreju un par nevainīguma prezumpcijas principa pārkāpumu.
- 54 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 64. punktā nosprieždama, ka Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. un 28. pantā skaidri paredzētais nosacījums par personas, uz kuru attiecas ierobežojošie pasākumi, ciešo sadarbību ar attiecīgo režīmu, ar grozījumu, kas izriet no Lēmumu 2015/1836, ir kļuvis par šādas sadarbības prezumpciju.
- 55 Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – gan 27., gan 28. panta 2. punkts ir jālasa ciešā kopsakarā ar šo pantu attiecīgo 3. punktu. Tādējādi atbilstoši 3.punktam Padome neiekļauj to personu un vienību sarakstā, kurām tiek piemēroti ierobežojošie pasākumi, personu, kas nav vai vairs nav saistīta ar režīmu vai to vairs neietekmē. Tādējādi Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. un 28. pants joprojām prasa, lai tiktu konstatēta dubulta nosacījuma izpilde – ka persona ir vadošs uzņēmējs un ka tai ir pietiekamas saiknes ar režīmu.
- 56 Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējā tiesa, neievērojot Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – tiesību normas, ir pārkāpusi nevainīguma prezumpciju un veikusi pierādīšanas pienākuma pāreju.
- 57 Padome apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja veiktā Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. panta 2. punkta a) apakšpunkta un 3. punkta, kā arī 28. panta 2. punkta a) apakšpunkta un 3. punkta interpretācija ir acīmredzami kļūdaina.
- 58 Padome no tā secina, ka Vispārējā tiesa ir pareizi piemērojusi kritērijus iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kurām tiek piemēroti ierobežojošie pasākumi, un nav veikusi pierādīšanas pienākuma pāreju.
- 59 Komisija vispirms uzsver, ka iekļaušanu to personu un vienību sarakstā, kurām tiek piemēroti ierobežojošie pasākumi, reglamentē jauni kritēriji, kas ir noteikti ar Lēmumu 2015/1836, kurš tika pieņemts, reaģējot uz Sirijas režīma mēģinājumiem apiet pastāvošos Savienības ierobežojošos pasākumus.
- 60 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentācija nav savienojama ar Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. un 28. panta formulējumu, ciktāl šo pantu 2. punktā turpmāk tiek noteikts iekļaušanas šajā sarakstā autonomi kritēriji attiecībā uz septiņu kategoriju personām, starp kurām ir vadoši uzņēmēji, kas darbojas Sirijā, un 3. punktā paredzēti trīs gadījumi, kuros, neraugoties uz to, ka persona pieder pie vienas no šīm septiņām kategorijām, viņu neiekļauj vai nepatur to personu un vienību sarakstā, kurām tiek piemēroti ierobežojošie pasākumi. Komisijas ieskatā, šo pantu 2. un 3. punkta mijiedarbība parāda, ka pastāv zināma veida atspēkojama prezumpcija, ar kuru nekādā veidā netiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija un kura nav arī nepieļaujama pierādīšanas pienākuma apvēršana.

Tiesas vērtējums

- 61 Attiecībā uz argumentu par Vispārējās tiesas it kā pieļauto Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. un 28. panta pārkāpumu jāatgādina, ka sākotnējie kritēriji iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kurām tiek piemēroti ierobežojošie pasākumi, bija balstīti uz tajā iekļauto personu individuālo rīcību, ciktāl šī lēmuma attiecīgi 27. un 28. panta 1. punkts attiecās vienīgi uz “personām, kas gūst labumu no režīma vai atbalsta to, un ar tām saistītām personām”. Šis punkts netika grozīts ar Lēmumu 2015/1836.
- 62 Ciktāl Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – gan 27., gan 28. panta 1. punkts ir vispārēja rakstura un šajās tiesību normās nav ietverta nekāda no Sīrijas režīma gūtā “labuma”, nedz arī “atbalsta” šim režīmam definīcija, ne arī precizējumi par šo elementu pierādīšanas veidiem, personas iekļaušanas to personu un vienību sarakstā, kurām ir piemērojami ierobežojošie pasākumi, pamatotības vērtējumam vienmēr ir nepieciešami pierādījumi par elementiem, kas ļauj pierādīt, ka attiecīgā persona ir sniegusi ekonomisku atbalstu Sīrijas režīmam vai guvusi labumu no tā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 7. aprīlis, *Akhras/Padome*, C-193/15 P, EU:C:2016:219, 51., 52. un 60. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 63 Šī kritērija formulējumā nav nekādas prezumpcijas par atbalstu Sīrijas režīmam ne attiecībā uz Sīrijas galveno uzņēmumu vadītājiem (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 7. aprīlis, *Akhras/Padome*, C-193/15 P, EU:C:2016:219, 53. punkts), ne attiecībā uz vadošiem uzņēmējiem.
- 64 Lēmuma 2013/255 27. un 28. panta saturs tika grozīts ar Lēmumu 2015/1836, ar kuru saskaņā ar Padomes veiktajiem novērtējumiem un konstatējumiem saistībā ar stāvokli Sīrijā šo pantu 2. punkts tika papildināts ar septiņām personu kategorijām, kuras pieder pie noteiktām personu grupām un starp kurām šī punkta a) apakšpunktā ir “vadoši uzņēmēji, kas darbojas Sīrijā”.
- 65 Lai gan Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – gan 27., gan 28. panta 1. punkts joprojām atļauj [attiecīgajā sarakstā] iekļaut personu, piemērojot vispārējo kritēriju par to, ka tā gūst labumu no Sīrijas režīma vai to atbalsta, tomēr no šo pantu 2. punkta formulējuma izriet, ka jaunie kritēriji papildina sākotnējo kritēriju. Šajā ziņā Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir skaidri norādīts, ka “dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi” attiecībā uz septiņām jaunajām minēto personu kategorijām.
- 66 Kritēriji ierobežojošo pasākumu piemērošanai šīm septiņām personu kategorijām ir autonomi attiecībā pret Lēmuma 2013/255 gan 27., gan 28. panta 1. punktā paredzēto sākotnējo kritēriju, un tādējādi tas apstāklis vien, ka persona pieder pie kādas no šīm septiņām personu kategorijām, ir pietiekams, lai ļautu veikt nepieciešamos pasākumus, un nav vajadzīgs sniegt pierādījumus par saiknēm starp vadoša uzņēmēja statusu un Sīrijas režīmu, nedz arī par saiknēm starp vadoša uzņēmēja statusu un atbalstu šim režīmam vai no tā gūto labumu.
- 67 Šo interpretāciju bez tam apstiprina Lēmuma 2013/255 27. un 28. panta grozījumu mērķis.
- 68 Ierobežojošie pasākumi, kas sākotnēji tika noteikti ar Lēmumu 2011/273, neļāva izbeigt Sīrijas režīma veiktās represijas pret Sīrijas civiliedzīvotājiem, jo tas sistemātiski apgāja šos pasākumus, lai turpinātu finansēt un atbalstīt režīma īstenoto politiku, kas ar vardarbīgām represijām ir vērsta pret civiliedzīvotājiem. Kā izriet no Lēmuma 2015/1836 5. apsvēruma, Padome uzskatīja, ka, ņemot vērā situācijas nopietnību, ieviestie ierobežojošie pasākumi ir jāuztur spēkā, tos izvērsot vēl vairāk un vienlaikus tajos saglabājot mērķtiecīgo un diferencēto pieeju, lai tos labāk vērstu pret noteiktām personu un vienību kategorijām, kurām ir īpaša nozīme.
- 69 Atbilstoši šā lēmuma 6. apsvērumam bija jāgroza kritēriji personu iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kurām ir piemērojami ierobežojošie pasākumi. Tā apstākļa dēļ, ka Sīrijas režīms stingri kontrolēja Sīrijas ekonomiku un ka kopš prezidenta Bašara al Asada uzsāktā ekonomikas liberalizācijas

procesa uzņēmējdarbības vide un šis režīms bija attīstījuši savstarpējas atkarības saiknes, bija uzskatāms, pirmkārt, ka pastāvošais režīms nespēja turpināt pastāvēt bez uzņēmumu vadītāju atbalsta un, otrkārt, ka centrālās Sīrijā darbojošos vadošo uzņēmēju aprindas savu statusu spēja saglabāt vienīgi, cieši sadarbojoties ar Sīrijas režīmu.

- 70 Šajā kontekstā bija nepieciešams izvēlēties tādus kritērijus iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, kurām ir piemērojami ierobežojošie pasākumi, kas ir balstīti uz noteiktu personu statusu, proti, ka tās ir “vadoši uzņēmēji, kuri darbojas Sīrijā”, lai tām neļautu turpināt sniegt materiālu vai finansiālu atbalstu pastāvošajam režīmam, un lai, izmantojot šo personu ietekmi, palielinātu spiedienu uz šo režīmu.
- 71 Līdz ar to Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 64. punktā analizējot Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – attiecīgi 27. un 28. panta 2. punktu tādējādi, ka noteiktie jaunie kritēriji, konkrētāk – kritērijs par vadošu uzņēmēju, kuri darbojas Sīrijā, statusu, ir autonomi un paši par sevi pietiekami, lai pamatotu ierobežojošo pasākumu piemērošanu, un ka nav nepieciešams turklāt sniegt pierādījumus par viņu sniegto atbalstu pastāvošajam režīmam vai labumu, ko viņi no tā gūst.
- 72 Šo secinājumu nevar likt apšaubīt apelācijas sūdzības iesniedzēja arguments par to, ka Vispārējā tiesa Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – gan 27., gan 28. panta 2. punktu esot analizējusi atsevišķi, lai gan tai tas būtu bijis jāinterpretē ciešā saistībā ar katra šī panta 3. punktu.
- 73 Šajā ziņā, protams, ir jākonstatē, ka grozītā Lēmuma 2013/255 gan 27., gan 28. panta 2. un 3. punkts ir jāaplūko kopā, it īpaši, ciktāl saskaņā ar minēto 3. punktu personas, kas pieder pie vienas no 2. punktā minētajām kategorijām, neiekļauj vai nepatur to personu un vienību sarakstā, uz kurām attiecas ierobežojošie pasākumi, ja ir pietiekama informācija, ka tās nav vai vairs nav saistītas ar režīmu vai to vairs neietekmē vai ja tās nerada reālu apiešanas risku.
- 74 Tomēr no Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – gan 27., gan 28. panta 2. un 3. punkta, tos skatot kopā, nekādi neizriet Padomes pienākums sniegt pierādījumus par to, ka būtu konstatēts, ka ir izpildīts dubults nosacījums – ka persona ir vadošs uzņēmējs un ka tai ir pietiekamas saiknes ar Sīrijas režīmu.
- 75 Katrā ziņā ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa nav piemērojusi Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. panta 2. punktu un 28. panta 2. punktu izolēti, bet ir arī ņēmusi vērā šo pantu 3. punktu.
- 76 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 84. punktā – kas ir punkts, uz kuru šī apelācijas sūdzība tomēr neattiecas, – atgādināja, ka kritēriji iekļaušanai to personu un vienību sarakstā, uz kurām attiecas ierobežojošie pasākumi, kas paredzēti grozītā Lēmuma 2013/255 gan 27., gan 28. panta 2. punkta a) apakšpunktā un 3. punktā, paredz, ka vadošo Sīrijas uzņēmēju kategorijai ir piemērojami ierobežojošie pasākumi, izņemot, ja ir pietiekama informācija, ka tie nav vai vairs nav saistīti ar režīmu vai to vairs neietekmē vai ja tie nerada reālu apiešanas risku.
- 77 Pārsūdzētā sprieduma 98. punktā – kas arī ir tas punkts, kurš šajā apelācijas sūdzībā netiek kritizēts, – Vispārējā tiesa arī precizēja, ka, pirmkārt, nekur Padomes iesniegtajos dokumentos nav norāžu par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs būtu kādā no iepriekš minētajām situācijām, kas pamato viņa vārda izņemšanu no to personu un vienību sarakstiem, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, un, otrkārt, ka arī pats apelācijas sūdzības iesniedzējs nav sniedzis šāda veida informāciju.
- 78 Apelācijas sūdzības iesniedzēja arguments, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – gan 27., gan 28. panta 2. punktu analizējot izolēti, tādējādi ir jānorāda kā nepamatots.

- 79 Attiecībā uz argumentiem par to, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi nevainīguma prezumpcijas principu un veikusi pierādīšanas pienākuma pāreju, ir jāatgādina, ka pārsūdzētā sprieduma 64. punktā Vispārējā tiesa nav atsaukusies ne uz vienu prezumpciju, bet vienīgi ir pamatojusies uz objektīvu un autonomu kritēriju, kas ir pietiekams, lai pamatotu personu iekļaušanu to personu un vienību sarakstā, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 11. septembris, *HX/Padome*, C-540/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:707, 38. punkts).
- 80 Šajā lietā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 92.–96. punktā konkrēti analizēja, vai pamats par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs bija vadošs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā, kas attaisnoja viņa atkārtotu iekļaušanu to personu un vienību sarakstā, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, bija pietiekami pamatots ar Padomes iesniegtajiem dokumentiem, kas bija datēti ar 2011.–2015. gadu. Šā sprieduma 97. punktā norādot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nebija sniedzis nekādu informāciju, kas varētu likt apšaubīt Padomes apgalvojumus un tos pamatojošos dokumentus, Vispārējā tiesa nekādā ziņā nav izlaidusi viņa iesniegto pierādījumu pārbaudi, nedz arī veikusi pierādīšanas pienākuma pāreju, bet gan uzskatījusi, ka tie neļāva apšaubīt no šiem dokumentiem izdarīto secinājumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 11. septembris, *HX/Padome*, C-540/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:707, 50. punkts).
- 81 Turklāt Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 98. punktā, atgādinājusi, ka ierobežojoši pasākumi attiecībā pret sarakstā iekļauto personu nevar tikt saglabāti, ja ir pietiekama informācija, ka tā nav vai vairs nav saistīta ar Sīrijas režīmu, precizēja, ka Padomes iesniegtajos dokumentos nebija ietverta nekāda informācija, kas norādītu, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs būtu šādā situācijā, un arī viņš pats nebija sniedzis nekādu informāciju par to.
- 82 Izsakot šādu apgalvojumu, Vispārējā tiesa nekādā ziņā neuzskatīja – kā šķiet apgalvojam apelācijas sūdzības iesniedzējs – ka viņam būtu bijis pienākums pierādīt, ka Padomes konstatācijas, kas ietvertas lēmumos, kuru atcelšana tika prasīta, bija kļūdainas vai ka attiecībā uz viņu bija pietiekama informācija Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. panta 3. punkta un 28. panta 3. punkta nozīmē, kas norādītu, ka viņš nav vai vairs nav saistīts ar Sīrijas režīmu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 14. jūnijs, *Makhlouf/Padome*, C-458/17 P, nav publicēts, EU:C:2018:441, 86. punkts).
- 83 Tādējādi arī argumenti par nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu un pierādīšanas pienākuma pāreju ir jānoraida kā nepamatoti.
- 84 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 85 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa, nepārlicinādamās, vai viņam patiešām bija saiknes ar Sīrijas režīmu, ir laupījusi pārsūdzētajam spriedumam jebkādu pamatojumu un apstiprinājusi lēmumus, kas paši par sevi ir prettiesiski pamatojuma neesamības dēļ, jo pret viņu pieņemtie lēmumi, kuru atcelšana tika prasīta, nebija pamatoti ar to, ka pastāvētu saikne starp viņu un attiecīgo režīmu.
- 86 Padome uzskata – pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvotajam –, ka sniegto informāciju, kas pierāda viņa kā vadoša uzņēmēja, kurš darbojas Sīrijā, statusu Vispārējā tiesa bija pārbaudījusi un atzinusi par pietiekamu.

87 Komisija uzskata, ka, ciktāl otrais pamats ir balstīts uz premisu, kura pirmā pamata analizē izrādījusies kļūdaina, tas ir jānoraida kā nepamatots. Katrā ziņā no pirmā pamata analīzes izrietot, ka Vispārējā tiesa ir veikusi sīku situācijas analīzi un ir pietiekami pamatojusi pārsūdzēto spriedumu.

Tiesas vērtējums

88 Vispirms jākonstatē, ka otrais pamats ir balstīts uz premisu, ka Padomes lēmumi, kurus tika lūgts atcelt, nebija pamatoti un ka Vispārējā tiesa nepārlicinājās par apelācijas sūdzības iesniedzēja saiknes ar Sīrijas režīmu pastāvēšanu.

89 Taču, kā jau atgādināts pirmā pamata pārbaudē, Vispārējā tiesa veica sīku attiecīgās situācijas analīzi un pietiekami pamatoja savu lēmumu, saskaņā ar kuru Padome, lai piemērotu ierobežojošos pasākumus atbilstoši grozītā Lēmuma 2013/255 27. panta 2. punktam un 28. panta 2. punktam, varēja balstīties uz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs bija vadošs uzņēmējs, kas darbojās Sīrijā, un tai nebija jāsniedz pierādījumi par attiecīgās personas saikņu ar Sīrijas režīmu pastāvēšanu.

90 Līdz ar to otrais pamats ir balstīts uz kļūdainu premisu un tādējādi ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

91 Attiecībā uz trešo pamatu par samērīguma principa pārkāpumu un pamatojuma trūkumu apelācijas sūdzības iesniedzējs atgādina, ka saskaņā ar Lēmuma 2013/255 – redakcijā ar grozījumiem – 27. panta 4. punktu un 28. panta 4. punktu visus lēmumus par iekļaušanu to personu un vienību sarakstā, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, pieņem individuāli attiecībā uz katru atsevišķu gadījumu, ņemot vērā pasākuma samērīgumu un tā ilgumu un nepieciešamību.

92 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka kritērija, kurš ir saistīts vienīgi ar viņa Sīrijas pilsonību, nepietiekamais raksturs un 2015. gadā pret viņu noteikto pasākumu ilgums paši par sevi pierāda šo pasākumu nesamērīgumu.

93 Arī attiecībā uz šo pasākumu nepieciešamību pārsūdzētajā spriedumā esot pieļauta tiesību kļūda, jo Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 76. punktā esot lēmusi vispārīgi, nevis – kā ir prasīts – individuāli.

94 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz Tiesu tās lietas izspriešanas pilnvaru ietvaros konstatēt, ka Lēmums 2015/1836 un Regula 2015/1828 ir prettiesiski, ciktāl ar tiem tiek noteiktas krimināltiesiska rakstura finansiālas sankcijas, pārkāpjot 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punktu.

95 Balstoties uz Vispārējā tiesā iesniegtajiem dokumentiem, apelācijas sūdzības iesniedzējs Tiesu lūdz apmierināt arī viņa prasījumus par atlīdzinājumu.

96 Padome apgalvo, ka trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots, jo Vispārējā tiesa ir pārbaudījusi attiecīgo individuālo ierobežojošo pasākumu samērīgumu, pārsūdzētā sprieduma 73. un 74. punktā atgādinādama judikatūru šajā jautājumā un pārsūdzētā sprieduma 75.–77. punktā to piemērodama attiecīgajā lietā.

97 Arī Komisija uzskata, ka trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Tiesas vērtējums

- 98 Jāatgādina, ka atbilstoši Hartas 52. panta 1. punktam visiem tajā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība un, ievērojot samērīguma principu, ierobežojumus šīm tiesībām un brīvībām drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
- 99 Atbilstoši Tiesas judikatūrai samērīguma princips prasa, lai ar Savienības tiesību normām ieviestie līdzekļi ir atbilstoši attiecīgā tiesiskā regulējuma leģitīmo mērķu īstenošanai un nepārsniedz to sasniegšanai nepieciešamo (spriedums, 2019. gada 31. janvāris, *Islamic Republic of Iran Shipping Lines u.c./Padome*, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 102. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 100 Attiecībā uz tiesas kontroli pār samērīguma principa ievērošanu Tiesa Savienības likumdevējam ir atzinusi plašu rīcības brīvību tādās jomās, kurās tam ir jāizdara politiska, ekonomiska un sociāla rakstura izvēle un kurās tam ir jāveic sarežģīti vērtējumi. Tiesa no tā ir secinājusi, ka šāda veida jomās veiktā pasākuma tiesiskumu var ietekmēt tikai šī pasākuma acīmredzama nepiemērotība mērķim, ko vēlas sasniegt kompetentā iestāde (skat. it īpaši spriedumu, 2013. gada 28. novembris, *Padome/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 120. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 101 Šajā gadījumā jānorāda – kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 72. punkta – apelācijas sūdzības iesniedzējs neapstrīd ne ierobežojošo pasākumu leģitimitāti kopumā, ne arī pasākumu, kas noteikti, lai cīnītos pret vardarbību pret civiliedzīvotājiem, leģitimitāti.
- 102 Pārsūdzētā sprieduma 75. punktā Vispārējā tiesa uzsvēra, ka šajā lietā ierobežojošo pasākumu noteikšana ir atbilstoša, ciktāl tai ir tāds vispārējo interešu mērķis, kurš starptautiskajai sabiedrībai ir tik būtisks kā civiliedzīvotāju aizsardzība.
- 103 Šā sprieduma 76. punktā Vispārējā tiesa attiecībā uz konkrēto ierobežojošo pasākumu nepieciešamību piebilda, ka tādi alternatīvi un mazāk apgrūtinoši pasākumi kā iepriekšējās atļaujas sistēma vai pienākums *a posteriori* pamatot pārskaitīto līdzekļu izlietojumu neļautu tikpat efektīvi sasniegt izvirzīto mērķi, it īpaši, ņemot vērā iespēju apiet noteiktos ierobežojumus.
- 104 Tādējādi pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzējs, Vispārējā tiesa ir lēmusi nevis vispārīgi, bet gan ieņēmusi nostāju par konkrētās lietas individuālo situāciju.
- 105 Attiecībā uz argumentu par pilsonības kritēriju jāatgādina, ka iekļaušana to personu un vienību sarakstā, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, ir saistīta nevis ar nosacījumu par Sirijas pilsonību, bet gan ar nosacījumu par to, ka persona ir vadošs uzņēmējs, kas darbojas Sirijā.
- 106 Attiecībā uz pārmetumu par attiecīgo ierobežojošo pasākumu ilgumu ir jākonstatē, ka saistībā ar šādiem ierobežojošiem pasākumiem Padomei ir jāveic periodiska pārskatīšana, kas katru reizi ietver iespēju attiecīgajai personai izvirzīt argumentus un iesniegt informāciju par aktiem, kuri apstiprina tās apgalvojumus.
- 107 Pamatojoties uz to, Vispārējā tiesa ņēma vērā to, ka pastāv periodiska pārskatīšana ar mērķi nodrošināt, ka personas un vienības, kuras vairs neatbilst kritērijiem, lai atrastos to personu un vienību sarakstā, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, tiktu no tā izņemtas, un pārsūdzētā sprieduma 77. punktā nosprieda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja vārda atkārtota iekļaušana šajos sarakstos nevar tikt atzīta par nesamērīgu tā iemesla dēļ, ka šādas iekļaušanas laiks ir potenciāli neierobežots.
- 108 Līdz ar to Vispārējai tiesai nevar pārmet, ka tā būtu nepareizi piemērojusi samērīguma principu.

- 109 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumu Tiesai tās lietas izspriešanas pilnvaru ietvaros konstatēt, ka noteiktie pasākumi, būdami tādi, kas ietver krimināltiesiska rakstura finansiālas sankcijas, pārkāpjot Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punktu, ir prettiesiski, jāatgādina, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 65. punktā konstatēja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav apstrīdējis iekļaušanas to personu un vienību sarakstā, kurām piemērojami ierobežojošie pasākumi, tiesiskumu.
- 110 Ņemot vērā Tiesas Reglamenta 170. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzībā nedrīkst grozīt Vispārējā tiesā izskatītā strīda priekšmetu, apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentācija, kas vērsta uz to, lai tiktu atzīts, ka grozītā Lēmuma 2013/255 27. panta 2. punkts un 28. panta 2. punkts ir pretrunā Savienības tiesībām, ir jānoraida kā nepieņemama.
- 111 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumu Tiesai likt svītrot viņa vārdu no to personu un vienību sarakstiem, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, kāds tas izriet no apelācijas sūdzībā minētā, bet kas nav sīkāk izskaidrots, jāatgādina, ka apelācijas sūdzības ietvaros Tiesa nav kompetenta dot norādījumus (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2012. gada 12. jūlijs, *Mugraby*/Padome un Komisija, C-581/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:466, 75. punkts, kā arī spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Orange Polska*/Komisija, C-123/16 P, nav publicēts, EU:C:2018:590, 118. punkts).
- 112 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja lūgumu Tiesai apmierināt viņa prasījumus par kaitējuma atlīdzināšanu, jāatzīst, ka šī prasījuma pamatojums aprobežojas ar atsauci uz visiem Vispārējā tiesā izteiktajiem prasījumiem, it īpaši prasījumiem par kaitējuma atlīdzināšanu.
- 113 Šāds lūgums acīmredzami neatbilst šā sprieduma 49. punktā atgādinātajā Tiesas judikatūrā noteiktajām prasībām par pamatojuma sniegšanu, jo vairāk tāpēc, ka tajā nav pausta nekāda nostāja par Vispārējās tiesas argumentāciju pārsūdzētā sprieduma 101.–108. punktā, tai noraidot prasījumus par kaitējuma atlīdzināšanu, kuros tā atgādina pastāvīgo judikatūru attiecībā uz Savienības ārpuslīgumiskās atbildības par tās iestāžu prettiesisku rīcību iestāšanos LESD 340. panta otrās daļas izpratnē, secinādama, ka prasītie nosacījumi šajā lietā nav izpildīti.
- 114 Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēja prasība par kaitējuma atlīdzināšanu ir jānoraida kā nepieņemama.
- 115 Līdz ar to trešais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.
- 116 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 117 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas apelācijas tiesvedībā piemērojams saskaņā ar šī paša reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriet apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā viņam nolēmums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

- 1) Apelācijas sūdzību noraidīt.**
- 2) *George Haswani* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]